

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Zienswijze op het brandweezorgplan en verzoek om extra financiële bijdrage VRGZ	Raadsvergadering	: 28 maart 2018
Nummer(agenda)	:	Commissie 1	: Fin en AZ
Registratienummer	: BW18.00123	Datum	: 7 maart 2018
Registratiecode	: 	Commissie 2	: -
Auteur	: Saskia Wilmink	Datum	:
Status	: Beperkt openbaar	B&W-vergadering	: 27 februari 2018
Persgesprek	:	Portefeuillehouder	: D.A. Bergman

Samenvatting

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is van plan in de vergadering van 19 april 2018 twee besluiten te nemen waarop de gemeenteraden vooraf door het indienen van een zienswijze kunnen laten weten of zij het daarmee eens zijn. De twee besluiten zien op het vaststellen van het brandweezorgplan en het verzoek aan de gemeenten tot het verstrekken van extra financiële bijdragen. In dit voorstel wordt uw gemeenteraad gevraagd middels een in te dienen zienswijze in te stemmen met (het grootste gedeelte) van de twee voorgenomen besluiten van de Veiligheidsregio.

Besluit om

1. Een zienswijze in te dienen waarmee ingestemd wordt met de voorgenomen besluiten van het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid om:
 - a. Het brandweezorgplan basisbrandweezorg vast te stellen.
 - b. De deelnemende gemeenten om extra geld te vragen, voor Beuningen betekent dit:
 1. eenmalige bijdrage vanwege begrotingstekort 2018 van € 7.767;
 2. eenmalige bijdrage aan de organisatieontwikkeling met uitzondering van het budget benodigd ten behoeve van zaken die zien op de sociale veiligheid van € 16.436;
 3. vaste verhoging van de inwonerbijdrage vanwege stijging cao-lonen van € 18.737.
2. De verhoging van de jaarlijkse inwonerbijdrage te verwerken in de begroting 2019 en verder en de effecten voor 2018 op te nemen in de zomernota.

Inleiding

De burgemeesters van de gemeenten in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna: VRGZ) vormen samen het algemeen bestuur (hierna: AB) van de VRGZ. Het AB is van plan in de vergadering van 19 april 2018 twee besluiten te nemen waarop de gemeenteraden vooraf door het indienen van een zienswijze kunnen laten weten of zij het daarmee eens zijn. Deze besluiten worden hieronder kort toegelicht en in een bijlage bij dit voorstel uitgebreid. In de vergadering van de commissie Financiën en Algemene Zaken van 7 maart 2018 verzorgt de VRGZ een presentatie om het brandweezorgplan toe te lichten.

Brandweezorgplan

Een paar jaar geleden zijn de gemeentelijke brandweerkorpsen samengevoegd tot een regionale brandweer die deel uitmaakt van de VRGZ. Het bestuur vroeg zich daarbij ook af hoe de regionale brandweer zo effectief mogelijk kan werken tegen zo acceptabel mogelijke kosten. Het antwoord op die vraag is het (bijgevoegde) brandweezorgplan. Dit plan beschrijft hoe het brandweermateriaal zo goed mogelijk over de regio verdeeld kan worden in samenhang met de aanwezige risico's, de opkomsttijden en maatregelen op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding.

Extra financiële bijdragen

1. Begrotingstekort/bezuinigingen

Het AB van de VRGZ stelde vorig jaar juni de begroting 2018 vast met een tekort van € 853.000. Korte tijd later kwam daar nog € 570.000 bij omdat onverwacht een akkoord werd bereikt over een nieuwe

cao waardoor de lonen stegen. Maar zoals onder punt 3 'Nieuwe cao gemeentebtenaren' wordt toegelicht, is het niet meer dan redelijk dat het AB de deelnemende gemeenten vraagt om dit bedrag compenseren.

Samengevat leidt het tekort van de VRGZ tot het volgende financiële overzicht in 2018:

	2018	2019	2020	2021
Tekort	853.000	853.000	1.133.000	1.133.000
Index cao	570.000	570.000	570.000	570.000
Totaal tekort	1.423.000	1.423.000	1.703.000	1.703.000
Dekkingsvoorstellen	218.000	477.000	547.000	574.000
Brandweezorgplan	91.500	91.500	91.500	91.500
Beheerskosten kazernes	310.000	310.000	310.000	310.000
Bijdrage gemeenten in cao	570.000	570.000	570.000	570.000
Restant tekort	233.500	-25.500	184.500	157.500

Om ervoor te zorgen dat de gemeenten zo min mogelijk geld hoeven bij te leggen, is het AB in opdracht van de gemeenteraden op zoek gegaan naar extra bezuinigingsmogelijkheden. Het resultaat is een pakket maatregelen dat ieder jaar meer geld bespaart, oplopend van € 218.000 in 2018 tot € 574.000 in 2021. Daarnaast verwacht het AB dat het brandweezorgplan een besparing van € 91.500 per jaar oplevert en dat het beheer van de kazernes (toch) nog € 310.000 per jaar goedkoper kan.

Al met al blijft er dan voor 2018 een tekort over van € 233.000 waarvoor het AB een extra bijdrage van de gemeenten wil vragen. Voor 2019 is naar verwachting géén extra bijdrage nodig, hierbij moet wel worden aangegeven dat de stijging van de cao lonen door de gemeenten worden gecompenseerd. Wel moet het AB nog een oplossing vinden voor het restant-tekort op de begrotingen voor 2020 (€ 184.500) en 2021 (€ 157.000).

2. Fricriebudget organisatieontwikkeling

Vorig jaar werd het AB vrij plotseling geconfronteerd met serieuze (management)problemen bij de VRGZ. De organisatiecultuur bleek verslechterd en de positie van de algemeen directeur was onhoudbaar. De daarop aangestelde interim-directeur kreeg opdracht om weer rust te brengen en te onderzoeken hoe de VRGZ beter kan functioneren en samenwerken met de gemeenten. In december presenteerde de interim-directeur zijn bevindingen aan het AB waarop hij opdracht kreeg de noodzakelijke veranderingen door te voeren. Dit betekent dat wat het AB betreft de organisatiestructuur nog dit jaar wijzigt en management en medewerkers op een andere manier gaan (samen)werken.

Het resultaat dat het AB met deze reorganisatie verwacht te behalen, is een compactere, efficiënter functionerende organisatie die dicht bij de gemeenten staat (meer verlengd-lokaal bestuur) en beter gefocust is op de kerntaken. Daarnaast zou de reorganisatie een jaarlijkse besparing van € 200.000 met ingang van 2019 opleveren terwijl het niveau van dienstverlening aan de gemeenten gelijk blijft. Deze besparing is verwerkt in bovenstaande dekkingsvoorstellen vanaf 2019 (inbegrepen in het bedrag van € 477.000,-).

Maar reorganiseren kost ook geld (frictiebudget; zie bijgaande toelichting voor specificatie) terwijl het AB bij het opstellen van de begroting deze reorganisatie niet voorzag. Daarom wordt aan de gemeenten een eenmalige bijdrage van € 500.000 voor het frictiebudget gevraagd. Aangezien er nog geen besluitvorming ligt gericht op het gaan uitvoeren van taken die zien op de sociale veiligheid door de VRGZ (is nu nog volledig bij de gemeenten zelf belegd) wordt voorgesteld om niet met het

geraamde budget dat hierop ziet akkoord te gaan. De discussie hierover dient eerst gevoerd te worden.

3. Nieuwe cao gemeenteambtenaren:

De arbeidsvoorwaarden van het personeel van de VRGZ wordt geregeld via de cao voor gemeenteambtenaren. In de loop van vorig jaar werden de vakbonden en de VNG het vrij onverwachts toch nog eens over een nieuwe cao wat ook een loonsverhoging inhield. Het gevolg voor de VRGZ is een (jaarlijks terugkerende) kostenstijging van € 570.000 waarmee het AB in de begroting van 2018 geen rekening kon houden omdat deze toen al was vastgesteld.

Omdat de uitkering die de gemeenten uit het Gemeentefonds ontvangen meestijgt met de lonen, vraagt het AB de gemeenten om deze loonkostenstijging te compenseren: Voor 2018 via de gevraagde eenmalige extra bijdrage (zie onder punt 1 'Begrotingstekort/bezuinigingen') en voor de jaren daarna door verhoging van de jaarlijkse inwonerbijdrage.

Beoogd effect

1.a De uitvoering van een bestuurlijk vastgesteld brandweezorgplan waardoor:

1. De (brand)veiligheid verbetert.
2. Het beschikbare materiaal in samenhang met aanvullende maatregelen (op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding) zo goed mogelijk wordt verdeeld.
3. Inzicht ontstaat in de bestuurlijke keuzes en prioriteiten.

1.b Een sluitende begroting 2018 VRGZ.

Argumenten

1.a.1 *Met de uitvoering van het brandweezorgplan neemt de (brand)veiligheid én de transparantie toe*

Tot enkele jaren geleden beschikten de lokale korpsen over hun eigen middelen om in het eigen gebied de brandweezorg te leveren. De samenvoeging tot één regionale brandweerorganisatie maakt het mogelijk om alle beschikbare middelen naar gelang de risico's zo goed mogelijk over de regio te verdelen. Dit betekent niet alleen dat de kwaliteit van de basisbrandweezorg verbetert maar ook dat inzicht ontstaat in opkomsttijden en aanvullende maatregelen en in de keuzes die het bestuur daarin maakt.

1.a.2 *Het brandweezorgplan draagt ook bij aan de bezuinigingen*

Hoewel dat niet de belangrijkste motivatie voor de ontwikkeling van dit plan was, bespaart de VRGZ met de uitvoering van het brandweezorgplan jaarlijks € 91.500.

1.b.1 *De VRGZ heeft het maximale gedaan om de kosten terug te dringen*

De VRGZ voert taken uit die de gemeenten anders zelf moeten doen en is daarmee een soort verlengd lokaal bestuur in de vorm van een (wettelijk verplichte) gemeenschappelijke regeling. De deelnemende gemeenten leveren naar rato van het aantal inwoners een jaarlijkse bijdrage (inwonerbijdrage) en zijn er medeverantwoordelijk voor dat de VRGZ over voldoende geld beschikt om de taken uit te voeren. Dit betekent dat financiële tekorten die de VRGZ echt niet zelf kan oplossen door de gemeenten gezamenlijk worden gedragen (art. 33 lid 4 Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid).

Zoals in de toelichting (zie bijlage) uitgebreid beschreven staat, heeft de VRGZ de afgelopen jaren al veel gedaan om financieel gezonder te worden. Met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen in combinatie met kostenbesparing als gevolg van het brandweezorgplan en de organisatieontwikkeling is wat het AB betreft de ondergrens van wat de VRGZ zelf kan oplossen bereikt.

1.b.2 De organisatieontwikkeling VRGZ moet dit jaar al worden ingezet en levert ook een besparing op
De organisatieontwikkeling uitstellen zodat het AB via de begroting 2019 het benodigde (frictie)budget kan regelen is niet verstandig. In deze moeilijke fase van zeer pittige bezuinigingen én een managementcrisis is het - nog meer dan anders - belangrijk dat de VRGZ goed functioneert. Bovendien verwacht het AB dat organisatieontwikkeling ook een jaarlijkse besparing oplevert. Dit jaar beginnen betekent € 200.000 minder uitgeven in 2019.

1.b.1 en 3 De VRGZ voert taken uit waarvoor de gemeente geld ontvangt

Gemeenten ontvangen via het Gemeentefonds vanuit het Rijk geld om hun taken te kunnen uitvoeren. Als de loonkosten stijgen, ontvangen zij meer geld uit het Gemeentefonds. Omdat de VRGZ taken uitvoert die de gemeenten anders zelf moeten doen, is het redelijk dat de VRGZ stijging van cao-lonen doorberekent aan de gemeenten. De stijging van de cao lonen valt binnen de BRN- normering van 2019.

Kanttekeningen

1.b.1 Het meerjarenperspectief laat nog een (beperkt) tekort zien

Op dit moment verwacht het AB dat het begrotingstekort in 2020 en 2021 meer oploopt dan de bezuinigingsmaatregelen opleveren. Als het daarvoor geen oplossing vindt, zou het AB de gemeenten later nogmaals kunnen vragen om bij te betalen.

1.b.1 en 3 Het feit dat de loonkosten VRGZ zijn verwerkt in de algemene uitkering uit het Gemeentefonds biedt nog geen dekking voor deze uitgave in de gemeentelijke begroting

De algemene uitkering betreft geld dat de gemeente van het Rijk ontvangt en naar eigen inzicht mag besteden. Dit geld is dus niet aan bepaalde taken of uitgaven gekoppeld. De compensatie van de cao-loonstijging (bij de VRGZ) maakt deel uit van het totaalbedrag dat de gemeente van het Gemeentefonds ontvangt maar kan dus ook voor andere uitgaven worden ingezet. Dit betekent dat bij het opstellen van de gemeentelijke begroting nog dekking moet worden gezocht voor verhoging van de inwonerbijdrage aan de VRGZ.

Financiën

Omgerekend naar rato van het aantal inwoners komen de bedragen voor de gemeente Beuningen neer op:

1. € 7.676 (eenmalig) vanwege het begrotingstekort 2018
2. € 16.436 (eenmalig) voor het frictiebudget organisatieontwikkeling
3. € 18.737 (structureel met ingang van 2019) compensatie verhoogde loonkosten

Als het AB van de VRGZ conform zijn voornemen besluit, betekent:

- Een onvoorziene uitgave in 2018 van € 24.112 waarvoor via de zomernota dekking moet worden gevonden.
- Een structurele verhoging van de jaarbijdrage met € 18.737 die in de begroting van 2019 en verder verwerkt worden verwerkt.

Tijdspad

Het AB van de VRGZ besluit in de vergadering van april over het brandweezorgplan en de extra financiële bijdragen. De zienswijze daarop moet uiterlijk op 9 maart bij de VRGZ worden ingediend (rinie.verhoeven@vrgz.n1).

Duurzaamheid

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Evaluatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Zienswijze op de voorgenomen besluiten van het AB VRGZ (UI18.01612)
2. Concept-brandweezorgplan (at18000827)
3. Bijdrage deelnemende gemeenten (at18000826)
4. Bezuinigingsvoorstellen VRGZ (at18000820, at18000821, at18000822, at18000823, at18000824, at18000825) – niet openbaar
5. Investerings 100% dekking brandweezorg (at18000828) – niet openbaar

Routingformulier: AT18000815

Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
wnd. burgemeester

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 28 maart 2018.

De griffier,

de voorzitter,

